

Bilen ska anpassas – inte föraren

◆ Nästan ingen bilanpassning är identisk med en annan. Även om två personer har samma funktionshinder är de olika individuella och kan behöva helt olika lösningar och kanske även olika bilmodeller.

TEXT MARIA LÖFSTEDT
FOTO SIMON HAMELIUS

Den funktionshindrade väljer det bilmärke och den modell han eller hon själv vill ha och som man har råd med. För att få bidrag från Försäkringskassan krävs dock att den varken har gått för många mil eller att den är äldre än två år. Den bil man väljer ska kunna anpassas på det sätt som man behöver. Det kan vara fråga om ganska stora ingrepp och de anpassningar som görs ska vara enkla att använda, kännas bra och dessutom vara lätta att justera och montera.

Det är bilen som ska anpassas efter personens behov och inte tvärtom. Av praktiska skäl bör den, så långt det är möjligt, behålla sina ursprungliga reglage när den anpassas. Då kan bilen köras av vem som helst.

En ramp som styrs med fjärrkontroll är en av anpassningarna på Birgitta Kjällerströms bil. Mats Lemheden på företaget Bilanpassning berättar om konstruktionen som drivs av tryckluftsteknik.

– En av de bästa lösningar vi gjort med ramp och bagagelucka, säger han stolt.

200 bilar om året

Bilanpassning i skånska Staffans-torp har skräddarsytt bilar för funktionshindrade sedan 1992. Företaget har sju anställda och omkring 200 bilar byggs om varje år. Majoriteten handlar om mindre justeringar och resten är mer komplicerade ombyggnader för att till exempel kunna lasta in en rullstol eller styra bilen med hjälp av joystick.

Finns det alls några färdiga lösningar att montera eller måste man hitta på allt varje gång?

– Det händer att det finns modellanpassad utrustning till vissa vanliga bilmodeller, och det finns även en del universalmonteringsset till vissa typer av anpassningar. Men i och med att anpassningarna blir så personliga för varje kund så är det svårt att bara montera något, utan oftast krävs det lite justeringar.

Säkerhetsreglerna är sådana att man måste registreringsbesiktiga bilen hos Bilprovningen efter anpassningen.

– Vi gör även bromstest och funktionstest innan vi levererar alla ombyggnationer.

Mats Lemheden på företaget Bilanpassning demonstrerar hur man tar sig in i en golvsänkt bil där föraren kör bilen sittandes i sin elrullstol.

En anpassning är att passagerarsätet kan vridas fram. Detta underlättar i- och urstigning för en funktionshindrad passagerare.

En så kallad bagagerumsrobot lyfter in en rullstol som den hämtat vid förardörren.

Delar som till exempel rullstolslås och konsoler är krocktestade.

Ombyggnationer av bilar med elektriska gas-, broms- och styrningssystem är väldigt omfattande, och det händer även att de byggs

bilar som styrs med styre ungefär som motorcyklar.

– Sedan har vi bilarna för förare utan armar som styrs med en platta på golvet; de blir också väldigt ombyggda på grund av att vi måste konstruera dem så att föraren kla-

bilstöd

◆ Du som har en funktionsnedsättning som ger dig stora svårigheter att förflytta dig på egen hand eller att använda allmänna kommunikationer kan få bilstöd. Även du som har barn med funktionsnedsättning kan få bilstöd. Bilstöd kan vara bidrag för att köpa bil, anpassa bilen efter dina behov och för att ta körkort. Du kan också få bidrag för motorcykel eller moped. Om du inte får bidraget måste du själv också stå för anpassningskostnaden.

Läs mer om detta på www.forsakringskassan.se

anpassningar

- ◆ Här är några exempel på anpassningar:
 - ◆ Golvmonterat handreglage.
 - ◆ Rattspinnare.
 - ◆ Lyft för rullstolar.
 - ◆ Rullstolslås.
 - ◆ Elektrisk styrning.
 - ◆ Elektrisk gas och broms.
 - ◆ Elektrisk växelväljare.
 - ◆ Elhandbroms.
 - ◆ Kommunikationssystem.
 - ◆ Rullstolsanpassningar i bilen.
 - ◆ Vridplatta.
 - ◆ Joy-stickstyrning.
 - ◆ Parkeringsvärmare.

rar av att manövrera värmereglage, solskydd med mera och även kunna öppna dörren och bagageluckan.

Har ni misslyckats någon gång?

– Misslyckats vill jag nog inte påstå, men ibland gör fysikens lagar det omöjligt med vissa ombyggnationer. Det går till exempel inte att sätta vridbara stolar i alla bilar på grund av takhöjd eller lutning på A-stolpen. Och även om det går att montera så blir inte ombyggnationen optimal för kunden, säger Mats Lemheden.

Bygger om – igen

Vad händer om en kund inte är nöjd med ombyggnaden?

– Då bygger vi om. Det beror lite på från fall till fall, oftast är det justering eller mindre ombyggnationer och då gör vi det direkt när kunden ska hämta bilen, alternativt behåller vi den någon dag och fixar problemet.

Det händer även att man bygger om anpassade bilar om kundens fysik och förmågor har förändrats när denne har kört ett tag.

– Då träffas vi igen och kollar upp vad som behöver ändras, är det omfattande ombyggnation då kan det bli att vi skickar en tilläggsorder till Försäkringskassan, så får de godkänna ombyggnationen, säger Mats Lemheden. ◆